TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2008. gada 25. jūlijā [*]

Lieta C-142/07

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n 22 de Madrid* (Spānija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2007. gada 23. janvārī un Tiesā reģistrēts 2007. gada 12. martā, tiesvedībā

Ecologistas en Acción-CODA

pret

Ayuntamiento de Madrid.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Ross [*A. Rosas*], tiesneši U. Lehmuss [*U. Lõhmus*] (referents), J. Klučka [*J. Klučka*], P. Linda [*P. Lindh*] un A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*],

[*] Tiesvedības valoda — spāņu.

ģenerāladvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],
sekretāre M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2008. gada 2. aprīļa tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Ecologistas en Acción-CODA* vārdā — H. Doreste Ernandess [*J. Doreste Hernández*], *abogado*,

— *Ayuntamiento de Madrid* vārdā — I. Madronjero Peloče [*I. Madroñero Peloche*], pārstāvis, kam palīdz A. Sančesa Kordero [*A. Sánchez Cordero*], *abogada*,

— Itālijas valdības vārdā — I. M. Bragulja [*I. M. Braguglia*], pārstāvis, kam palīdz Dž. Fjengo [*G. Fiengo*], *avvocato dello Stato*,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — A. Alkobera Sanpedro [*A. Alcover San Pedro*] un Ž. B. Lenjelo [*J.-B. Laignelot*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2008. gada 30. aprīļa tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 1985. gada 27. jūnija Direktīvu 85/337/EEK par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV L 175, 40. lpp.), kas grozīta ar Padomes 1997. gada 3. marta Direktīvu 97/11/EK (OV L 73, 5. lpp.; turpmāk tekstā — "grozītā direktīva").

2 Šis lūgums iesniegts saistībā ar šādu tiesvedību: apvienība *Ecologistas en Acción-CODA* (turpmāk tekstā — "*CODA*") pret *Ayuntamiento de Madrid* (Madrides pilsētas dome) par administratīvu aktu, ar kuru apstiprināti vairāki ar gandrīz visa Madrides pilsētas ātrgaitas apvedceļa pārbūvi un uzlabošanu saistīti projekti.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesiskais regulējums

3 Direktīva 85/337 pieņemta, lai saskaņotu dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējuma jomas principus, galvenos attīstītāju pienākumus un šīs ietekmes novērtējuma saturu. Tās I pielikumā uzskaitīti projekti, attiecībā uz kuriem

jāveic šāds novērtējums, bet II pielikumā minēti projekti, kurus atbilstoši šīs direktīvas 4. panta 2. punktam dalībvalstis var pakļaut šim novērtējumam, ja tās uzskata, ka šo projektu pazīmes to pieprasa.

4 Grozījumi, kas Direktīvā 85/337 izdarīti ar Direktīvu 97/11, galvenokārt attiecas uz projektu, kam var būt ietekme uz vidi, pakļaušanu atļaujas procedūrai un šīs ietekmes novērtējumam, kā arī uz to kritēriju saskaņošanu, kas dalībvalstīm jāizmanto, lai noteiktu, vai kādai no II pielikumā minētajām kategorijām pieskaitāms projekts pakļaujams šādam novērtējumam. Šie kritēriji ir uzskaitīti grozītās direktīvas III pielikumā.

5 Grozītās direktīvas 1. panta 2. punktā ietvertas šādas definīcijas:

““projekts” nozīmē:

— celtniecības darbu vai citu ierīkošanu vai programmu izpildi,

— citu iejaukšanos dabiskajā apkārtnē un ainavā [..];

“attīstītājs” nozīmē:

atļaujas pieprasītāju privātam projektam vai valsts iestādi, kas ierosina projektu;

“attīstības piekrišana” nozīmē:

kompetentās iestādes vai iestāžu lēmumu, kas piešķir attīstītājam tiesības turpināt projektu.”

6 Grozītās direktīvas 2. panta 1. punktā noteikts:

"Dalībvalstis nosaka visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu ka, pirms tiek dota piekrišana, uz tiem projektiem, kuriem var būt nozīmīga [ietekme uz vidi] *inter alia* to rakstura, izmēra vai atrašanās vietas dēļ, attiektos prasība par attīstības saskaņošanu un novērtējumu attiecībā uz to ietekmi. [..]"

7 Grozītās direktīvas 3. pantā paredzēts:

"[Ietekmes uz vidi novērtējums] pienācīgā veidā, ņemot vērā katru atsevišķu gadījumu un saskaņā ar 4.–11. pantu, nosaka, raksturo un novērtē projekta tiešo un netiešo ietekmi uz šādiem faktoriem:

— dzīvām būtnēm, faunu un floru,

— augsni, ūdeni, gaisu, klimatu un ainavu,

— materiālām vērtībām un kultūras mantojumu,

— mijiedarbību starp faktoriem, kas minēti pirmajā, otrajā un trešajā ievilkumā."

8 Saskaņā ar grozītās direktīvas 4. panta 1. punktu tās I pielikumā uzskaitītie projekti ir jāpakļauj novērtējumam, ja vien tie atbilstoši šīs direktīvas 2. panta 3. punktam nav izņēmuma kārtā atbrīvoti no novērtējuma veikšanas.

9 Atbilstoši grozītās direktīvas 4. panta 2. un 3. punktam katra dalībvalsts, pamatojoties uz katra atsevišķa gadījuma pārbaudi vai arī limitiem vai kritērijiem, ko tā paredz, ņemot vērā šīs direktīvas III pielikumā izklāstītos atlases kritērijus, nosaka, vai šīs direktīvas II pielikumā minētie projekti jāpakļauj novērtējumam.

10 Grozītās direktīvas I pielikuma 7. punkta b) apakšpunktā minēti "autostrāžu un ātrgaitas šoseju būve[s]" projekti, bet c) apakšpunktā — šādi projekti: "jauna četru joslu ceļa būve vai esošo divu vai mazāk joslu ceļu joslu pārdalīšana un/vai ceļu paplašināšana tā, lai nodrošinātu četras vai vairāk joslas, ja šāds jauns ceļš vai pārgrupēta un/vai paplašināta ceļa daļa ir 10 km vai vairāk nepārtrauktā garumā".

11 Šī 7. punkta b) apakšpunktā ietverta šāda atsauce: "ātrgaitas šoseja" nozīmē šoseju, kas atbilst 1975. gada 15. novembra Eiropas Līgumā par galvenajām starptautiskajām maģistrālēm (turpmāk tekstā — "līgums") ietvertajai definīcijai.

12 Grozītās direktīvas II pielikuma 10. punkta ar nosaukumu "Infrastruktūras projekti" b) apakšpunktā minēti "pilsētu celtniecības projekti", bet e) apakšpunktā — "ceļu [..] būve[s] [projekti] (projekti, kas nav iekļauti I pielikumā)".

13 Šī II pielikuma 13. punkta pirmajā ievilkumā minētas "jebkādas izmaiņas vai papildinājumi projektos, kas uzskaitīti I vai II pielikumā, kas jau ir apstiprināti, paveikti vai ir veikšanas procesā un kam var būt būtiska nelabvēlīga [ietekme uz vidi]."

Līgums

14 Līgumu ir ratificējušas visas dalībvalstis, izņemot septiņas. To nav ratificējusi arī Spānijas Karaliste.

15 Līguma II pielikuma II sadaļā ar nosaukumu "Starptautisko maģistrāļu kategorija" *inter alia* ietvertas šādas definīcijas:

"II.2. Autostrādes

"Autostrāde" ir mehānisko transportlīdzekļu satiksmei īpaši paredzēts un būvēts ceļš, kas nekalpo tā malā esošiem īpašumiem un kam:

i) visur, izņemot atsevišķas vietas vai uz laiku, ir atsevišķas brauktuves divvirzienu satiksmei, kuras vienu no otras šķir sadalošā josla, kas nav paredzēta satiksmei, vai kuras izņēmuma kārtā ir atdalītas citādi;

ii) nav vienlīmeņa krustojumu ar ceļiem, dzelzceļa vai tramvaja sliežu ceļiem vai gājēju ceļiem;

iii) ir īpaša ceļazīme "autostrāde".

II.3. Ātrgaitas šosejas

Ceļi mehānisko transportlīdzekļu satiksmei, uz kuriem uzbraukšana iespējama tikai no ceļu pārvadiem vai regulējamiem krustojumiem un uz kuriem ir aizliegta apstāšanās vai stāvēšana uz braucamās daļas."

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

16 Ar 2005. gada 17. janvāra lēmumu *Concejala del Área de Gobierno de Urbanisme, Vivienda e Infraestructuras del Ayuntamiento de Madrid* (Madrides pilsētas domes padomniece pilsētplānošanas, dzīvokļu saimniecības un infrastruktūru jautājumos) apstiprināja vairākus Madrides pilsētas ātrgaitas apvedceļa ar identifikācijas numuru M-30 pārbūves un uzlabošanas projektus.

17 Šie projekti attiecas konkrēti uz apakšzemes pārbūves darbiem, pirmkārt, M-30 ceļa posmā starp *Marquès de Monistrol* un *Puente de Segovia*, starp *Puente de Segovia* un *Puente de San Isidro*, starp *Puente de San Isidro* un *Puente de Praga*, kā arī starp *Puente de Praga* un *Nudo Sur* un, otrkārt, *Avenida de Portugal* līdz *San Vicente* apļveida krustojumam. Saskaņā ar šajā sakarā neapstrīdētiem *CODA* apgalvojumiem M-30 ir ceļš, kas paredzēts vienīgi mehānisko transportlīdzekļu satiksmei un kas nav aprīkots ar luksoforiem, ietvēm vai gājēju ceļmalām, kā arī autobusu vai taksometru pieturām.

18 Šie projekti attiecas uz komplicētiem būvdarbiem, kuru mērķis ir uzlabot un pārbūvēt gandrīz visu Madrides pilsētas ātrgaitas apvedceļu. Šī būvdarbu projekta, kas dēvēts arī par "Madrid calle 30", mērķis, kā norādījusi *Ayuntamiento de Madrid*, ir mazināt satiksmes sastrēgumus uz autoceļiem un negadījumu risku, nevis palielināt satiksmes jaudu uz šī ceļa.

19 Pēc tam, kad ar 2005. gada 23. maija lēmumu tika noraidīta *CODA* sūdzība par iepriekš minēto 2005. gada 17. janvāra lēmumu, tā cēla iesniedzējtiesā prasību atcelt [2005. gada 23. maija] lēmumu. Šī prasība atcelt lēmumu — tāpat kā tās sūdzība — ir *inter alia* balstīta uz pamatu par šiem projektiem piemērojamo ietekmes uz vidi novērtējumu regulējošo un daļēji no grozītās direktīvas izrietošo valsts tiesību aktu pārkāpumu.

20 No lēmuma par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka iepriekš minēto visaptverošo projektu "Madrid calle 30" Madrides pilsētas dome ir sadalījusi piecpadsmit atsevišķi izskatāmos neatkarīgos apakšprojektos; tikai viens no šiem apakšprojektiem attiecas uz piecu kilometru garumu — kas ir slieksnis, kuru sasniedzot, piemērojamos reģionālajos tiesību aktos projektam paredzēts veikt ietekmes uz vidi novērtējumu — pārsniedzoša ceļa posma pārbūvi vai uzlabošanu, lai arī šis visaptverošais projekts kopumā ievērojami pārsniedz šo slieksni. No iesniedzējtiesas paskaidrojumiem turklāt izriet, ka saskaņā ar noteiktiem aprēķiniem visu būvdarbu īstenošana izraisīs satiksmes pieaugumu gandrīz 25 % apmērā un radīs nepieciešamību veikt cita veida darbus M-30 pieguļošajā pilsētas teritorijā.

21 Ievērojot šo būvdarbu apmēru un sekas, iesniedzējtiesa interesējas, vai atbilstoši grozītajai direktīvai šis projekts nebūtu obligāti pakļaujams tā ietekmes uz vidi novērtējumam.

22 *Ayuntamiento de Madrid*, apgalvodama, ka tai nekad nav bijis nodoms likt šķēršļus grozītās direktīvas piemērošanai, iesniedzējtiesā atzīmēja, ka strīdu izraisījusi visu attiecīgo projektu tiesiskumu pārbaudījušo valsts iestāžu sniegtā vienotā interpretācija. Tā turklāt norādīja — lai Tiesas 2006. gada 16. marta sprieduma lietā C-332/04 Komisija/Spānija judikatūru attiecinātu uz citiem gadījumiem, ne tikai uz minēto lietu, šajā lietā ir nepieciešama detalizēta Tiesas argumentācija.

23 Iesniedzējtiesa atsaucas arī uz *Communidad autónoma de Madrid* (Madrides autonomā kopiena) sniegtajiem apsvērumiem, ka prejudiciālā nolēmuma tiesvedība tiekot jaukta ar prasības sakarā ar valsts pienākumu neizpildi tiesvedību, jo debates galvenokārt attiecoties uz iespējamiem Kopienu tiesību pārkāpumiem.

24 Šādos apstākļos valsts tiesa nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai [grozītās direktīvas] prasības par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru attiecas uz pilsētu ceļu būvniecības projektiem, ņemot vērā šo projektu raksturu un apmērus vai to ietekmi uz ļoti blīvi apdzīvotām vietām vai vēsturiskas, kultūras vai arheoloģiskas nozīmes ainavām?

2) Vai [grozītās direktīvas] prasības par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru attiecas uz projektiem, kuri ir šīs administratīvās tiesvedības priekšmets, ja ņem vērā to raksturu un ceļa, uz kuru tie attiecas, veidu, to pazīmes, apmēru, ietekmi uz vidi, apdzīvotības blīvumu, projektu budžetu un iespējamo visaptveroša projekta, kurā iecerēti līdzīgi darbi uz tā paša ceļa, sadalīšanu?

3) Vai [iepriekš minētā] Tiesas sprieduma lietā [..] [Komisija/Spānija] 69.–88. punktā noteiktie kritēriji ir piemērojami projektiem, kas ir šīs tiesvedības priekšmets, ja ņem vērā to raksturu un ceļa, uz kuru tie attiecas, veidu, to pazīmes, apmēru, ietekmi uz vidi, apdzīvotības blīvumu, projektu budžetu un iespējamo visaptveroša projekta, kurā iecerēti līdzīgi darbi uz tā paša ceļa, sadalīšanu, un vai tādējādi šie projekti bija jāpakļauj obligātai ietekmes uz vidi novērtējuma procedūrai?

4) Vai, ņemot vērā administratīvās lietas materiālus un, konkrētāk, tajos ietvertos pētījumus un ziņojumus, Spānijas iestādes ir izpildījušas [grozītajā direktīvā] paredzētos pienākumus saistībā ar tādu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu, kuri ir šīs tiesvedības priekšmets, pat ja projekts formāli nav ticis pakļauts šajā direktīvā paredzētajai ietekmes uz vidi novērtējuma procedūrai?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par trīs pirmajiem jautājumiem

25 Uzdodama trīs pirmos jautājumus, kas jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai grozītā direktīva jāinterpretē tādējādi, ka gandrīz visa pilsētas ātrgaitas apvedceļa pārbūves un uzlabošanas projekti jāpakļauj to ietekmes uz vidi novērtējumam, ņemot vērā *inter alia* šo projektu raksturu, attiecīgā ceļa veidu, minēto projektu pazīmes un apmēru, kā arī to ietekmi uz ļoti blīvi apdzīvotām vietām vai vēsturiskas, kultūras vai arheoloģiskas nozīmes ainavām un to, ka šie projekti ir radušies, sadalot visaptverošu projektu, kurā uz tā paša ceļa paredzēts veikt virkni līdzīgu darbu.

26 Saskaņā ar grozītās direktīvas 4. panta 1. punktu tās I pielikumā uzskaitītie projekti ir pakļauti to ietekmes uz vidi novērtējumam. Atbilstoši šī paša panta 2. punktam dalībvalstis, ņemot vērā šajā normā paredzētos nosacījumus, nosaka, kuri no šīs direktīvas II pielikumā uzskaitītajiem projektiem jāpakļauj šim novērtējumam.

27 Pēc *Ayuntamiento de Madrid* domām, attiecīgais apvedceļš pamata lietā ir pilsētas ceļš. Grozītās direktīvas I un II pielikumā — kuros minētas tikai autostrādes, ātrgaitas šosejas un ceļi — šis ceļa veids nav minēts. Turklāt šie termini nav definēti, izņemot ātrgaitas šosejas jēdzienu, atsaucoties uz līgumā ietverto definīciju. Kā norāda atbildētāja pamata lietā, tā kā šie termini nebija precizēti, grozīto direktīvu transponējošos Spānijas tiesību aktos tika pilnībā pārņemts direktīvā ietvertais formulējums. Tā kā pilsētas ceļi tajā nav minēti, *Ayuntamiento de Madrid* varēja uzskatīt, ka grozītā direktīva neattiecas uz projektiem par šāda ceļa pārbūvi un tātad tie nav jāpakļauj ietekmes uz vidi novērtējumam.

28 Šim apgalvojumam nevar piekrist. Jāatgādina, ka Tiesa jau vairākkārt atzinusi, ka Direktīvas 85/337 un grozītās direktīvas piemērošanas joma ir ļoti plaša (šajā sakarā skat. 1996. gada 24. oktobra spriedumu lietā C-72/95 *Kraaijeveld* u.c., *Recueil*, I-5403. lpp., 31. punkts, un 1999. gada 16. septembra spriedumu lietā C-435/97 *WWF* u.c., *Recueil*, I-5613. lpp., 40. punkts, kā arī 2008. gada 28. februāra spriedumu lietā C-2/07 *Abraham* u.c., Krājums, I-1197. lpp., 32. punkts). Tādējādi ikviena ar pilsētas ceļu saistīta projekta izslēgšana no tās piemērošanas jomas tikai tāpēc, ka šīs direktīvas I un II pielikumā ar šo ceļa veidu saistītie projekti nav minēti *expressis verbis*, būtu pretrunā pašam grozītās direktīvas mērķim.

29 Jāatzīmē, ka grozītās direktīvas I pielikuma 7. punkta b) un c) apakšpunktā minēti projekti, kas jāpakļauj ietekmes uz vidi novērtējumam, tostarp "autostrāžu", "ātrgaitas šoseju" un "jauna četru joslu ceļa būve vai esošo divu vai mazāk joslu ceļu joslu pārdalīšana un/vai ceļu paplašināšana tā, lai nodrošinātu četras vai vairāk joslas, ja šāds jauns ceļš vai pārgrupēta un/vai paplašināta ceļa daļa ir 10 km vai vairāk nepārtrauktā garumā". Tās II pielikuma 10. punkta e) apakšpunktā un 13. punkta pirmajā ievilkumā minēta attiecīgi "ceļu [..] būve" un "jebkādas izmaiņas vai papildinājumi projektos, kas uzskaitīti I vai II pielikumā, kas jau ir apstiprināti, paveikti vai ir veikšanas procesā un kam var būt būtiska nelabvēlīga [ietekme uz vidi]"; atbilstoši šīs direktīvas 4. panta 2. punktam dalībvalstis var pieņemt lēmumu šiem projektiem veikt ietekmes uz vidi novērtējumu. Šajā sakarā, pirmkārt, jāprecizē, kā to pamatoti apgalvo Eiropas Kopienu Komisija, ka šajos pielikumos ietvertie jēdzieni ir Kopienu tiesību jēdzieni, kuri jāinterpretē atsevišķi, un, otrkārt, jāatzīmē, ka nav izslēgts, ka tajos minētie ceļa veidi atrodas gan aglomerācijā, gan ārpus tās.

30 Grozītajā direktīvā iepriekš minētie jēdzieni nav definēti, izņemot "ātrgaitas šosejas", attiecībā uz kurām ir ietverta atsauce uz līgumu, kurā paredzēta "ātrgaitas šosejas" jēdziena definīcija. Tā kā ne visas dalībvalstis ir šī līguma puses, šī atsauce attiecas uz līguma redakciju, kas bija spēkā Direktīvas 85/337 pieņemšanas brīdī, proti, 1975. gada 15. novembrī.

31 Saskaņā ar līguma II pielikumu ātrgaitas šoseja ir ceļš mehānisko transportlīdzekļu satiksmei, uz kura uzbraukšana iespējama tikai no ceļu pārvadiem vai regulējamiem krustojumiem un uz kura ir aizliegta apstāšanās vai stāvēšana uz braucamās daļas. No šīs definīcijas neizriet, ka ceļi pilsētas teritorijā tiek *a priori* izslēgti. Gluži pretēji, jāatzīst — ja ceļi, kas atrodas aglomerācijā, nav *expressis verbis* izslēgti, termins "ātrgaitas šosejas" attiecas uz pilsētas ceļiem, kas atbilst šajā pielikumā paredzētajām pazīmēm.

32 Tāpat jāatzīmē, ka šajā pašā līgumā ir definēts "autostrādes" jēdziens: autostrāde *inter alia* ir mehānisko transportlīdzekļu satiksmei īpaši paredzēts un būvēts ceļš, kas nekalpo tā malā esošiem īpašumiem, kam nav vienlīmeņa krustojumu ar ceļiem, dzelzceļa vai tramvaja sliežu ceļiem vai gājēju ceļiem un kam ir īpaša ceļazīme "autostrāde". Pat ja grozītajā direktīvā nav ietverta *expressis verbis* atsauce uz šo definīciju, līgums var būt noderīgs, lai izprastu šīs direktīvas I pielikumā ietvertu līdzīgu jēdzienu.

33 No jau iedibinātas judikatūras izriet, ka dalībvalstīm grozītā direktīva, tāpat kā Direktīva 85/337 jāīsteno tādējādi, lai pilnībā izpildītu tajā noteiktās prasības, ņemot vērā tās pamatmērķi, kas, kā izriet no tās 2. panta 1. punkta, ir šāds: pirms atļaujas izsniegšanas projektiem, kam varētu būt ievērojama ietekme uz vidi, it īpaši to rakstura, apmēra vai atrašanās vietas dēļ, ir jāpiemēro to ietekmes novērtējums (šajā sakarā skat. *inter alia* 2000. gada 19. septembra spriedumu lietā C-287/98 *Linster*, *Recueil*, I-6917. lpp., 52. punkts, un 2006. gada 23. novembra spriedumu lietā C-486/04 Komisija/Itālija, Krājums, I-11025. lpp., 36. punkts).

34 Līdz ar to jāatzīst, ka pilsētas ceļu projekti ietilpst grozītās direktīvas piemērošanas jomā.

35 Kā izriet no šajā sakarā neapstrīdētiem *CODA* apsvērumiem, projekti pamata lietā attiecas uz ceļu, kas paredzēts vienīgi mehānisko transportlīdzekļu satiksmei un kas nav aprīkots ar luksoforiem, ietvēm vai gājēju ceļmalām, kā arī autobusu vai

taksometru pieturām. Iesniedzējtiesai jāveic faktu konstatējumi, kas ļauj pārbaudīt šos aspektus, lai, ņemot vērā šī sprieduma 30.–33. punktā precizētās norādes, noteiktu, vai uz šiem projektiem attiecas kāds no grozītās direktīvas I pielikumā minētajiem jēdzieniem un vai tie tādēļ jāpakļauj to ietekmes uz vidi novērtējumam.

36 Šajā sakarā jāprecizē, ka tas, ka grozītās direktīvas I pielikuma 7. punkta b) un c) apakšpunktā uzskaitīti minēto ceļa veidu "būves" projekti, bet pamata lieta skar projektus par esoša ceļa pārbūvi un uzlabošanu, nenozīmē, ka šie pēdējie minētie projekti neietilpst grozītās direktīvas piemērošanas jomā. Projekts par ceļa pārbūvi, kas pēc apmēra un veikšanas kārtības ir līdzvērtīga ceļa būvei, var tikt uzskatīts par projektu, kas attiecas uz ceļa būvi šī pielikuma izpratnē (šajā sakarā skat. 2004. gada 16. septembra spriedumu lietā C-227/01 Komisija/Spānija, Krājums, I-8253. lpp., 46. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *Abraham* u.c., 32. punkts).

37 Ja izrādās, ka projekti pamata lietā neattiecas uz autostrādēm vai ātrgaitas šosejām grozītās direktīvas I pielikuma 7. punkta b) apakšpunkta izpratnē vai uz šī 7. punkta c) apakšpunktā minētajiem projektiem, iesniedzējtiesai jāizvērtē, vai uz projektiem pamata lietā attiecas vai nu šīs direktīvas II pielikuma 10. punkta e) apakšpunkts, ja runa ir par ceļa būvi, vai arī tā 13. punkta pirmais ievilkums apvienojumā ar šīs direktīvas II pielikuma 10. punkta e) apakšpunktu, ja runa ir par izmaiņām ceļa būves projektā.

38 Jāatgādina, ka, lai arī — tāpat kā Direktīvas 85/337 4. panta 2. punktā — tajā pašā grozītās direktīvas normā dalībvalstīm piešķirta zināma rīcības brīvība, nosakot, vai grozītās direktīvas II pielikumā uzskaitītajās kategorijās ietilpstošs projekts jāpakļauj ietekmes uz vidi novērtējumam, šīs brīvības robežas meklējamas grozītās direktīvas 2. panta 1. punktā paredzētajā pienākumā nodrošināt, lai uz projektiem, kuriem var būt nozīmīga ietekme uz vidi *inter alia* to rakstura, apmēra vai atrašanās vietas dēļ, attiektos prasība par to ietekmes novērtējumu (attiecībā uz Direktīvu 85/337 skat. iepriekš minētos spriedumus lietā *Kraaijeveld* u.c., 50. punkts, un lietā *Abraham* u.c.,

37. punkts). Īstenojot šo rīcības brīvību, dalībvalstīm, lai noteiktu, vai projektiem var būt ietekme uz vidi, jāņem vērā ikviens no šiem kritērijiem (iepriekš minētais 2006. gada 16. marta spriedums lietā Komisija/Spānija, 77. punkts).

39 Šajā sakarā jāatzīst, ka — tāpat kā Direktīvā 85/337 — grozītajā direktīvā paredzēts vispārējs projektu vai to izmaiņu ietekmes uz vidi novērtējums. Ja, veicot projekta vai tā izmaiņu ietekmes uz vidi novērtējumu, tiktu ņemta vērā tikai tieša pašu paredzēto darbu ietekme, neņemot vērā ietekmi uz vidi, ko varētu radīt šo darbu rezultātā tapušo objektu lietošana un ekspluatācija, šī pieeja tiktu vienkāršota un pārkāpta (attiecībā uz Direktīvu 85/337 skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Abraham* u.c., 42. un 43. punkts).

40 Runājot par projektu atrašanās vietu, grozītās direktīvas III pielikuma 2. punkta g) un h) apakšpunktā kā atlases kritēriji — kas atbilstoši šīs direktīvas 4. panta 3. punktam dalībvalstīm jāņem vērā, izvērtējot katru atsevišķu gadījumu vai nosakot šī panta 2. punktā paredzētos limitus vai kritērijus, lai noteiktu, vai projekts jāpakļauj novērtējumam, — minētas blīvi apdzīvotas teritorijas un ainavas, kas ir nozīmīgas no vēstures, kultūras un arheoloģijas viedokļa. Šie atlases kritēriji var attiekties arī uz pilsētas ceļu projektiem (šajā sakarā skat. iepriekš minēto 2006. gada 16. marta spriedumu lietā Komisija/Spānija, 79. punkts).

41 Savukārt *Ayuntamiento de Madrid* norādītais apstāklis, ka projektiem pamata lietā jābūt labvēlīgai ietekmei uz vidi, izvērtējot nepieciešamību šos projektus pakļaut to ietekmes uz vidi novērtējumam, nav relevants.

42 Turklāt grozītās direktīvas 3. pantā tāpat kā Direktīvas 85/337 3. pantā ietvertais to elementu uzskaitījums, kuri jāņem vērā, piemēram, projekta ietekme *inter alia* uz cilvēkiem, faunu un floru, augsni, ūdeni, gaisu vai kultūras mantojumu, jau vien atklāj, ka ietekmes uz vidi novērtēšana, kas ir grozītās direktīvas mērķis, attiecas ne

tikai uz paredzētajiem darbiem, bet arī un it īpaši uz īstenojamo projektu (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Abraham* u.c., 44. punkts).

43 Kā savu secinājumu 28. punktā pamatoti norādījusi ģenerāladvokāte, ar ceļiem saistīti projekti var ietekmēt vidi daudzējādā ziņā gan pilsētas teritorijā, gan ārpus tās, jo šīs teritorijas, ievērojot apdzīvotības blīvumu, esošo piesārņojumu un arī iespējamās vēsturiskas, kultūras vai arheoloģiskas nozīmes vietas, ir īpaši sensitīvas (šajā sakarā skat. iepriekš minēto 2006. gada 16. marta spriedumu lietā Komisija/Spānija, 81. punkts).

44 Visbeidzot, jāuzsver, kā to attiecībā uz Direktīvu 85/337 jau atzīmējusi Tiesa, ka grozītās direktīvas mērķi nevar apiet, sadalot projektu, un ka ar vairāku projektu kopīgās ietekmes neņemšanu vērā nedrīkst praksē izvairīties no šo visu projektu novērtējuma pienākuma, lai arī tiem visiem kopumā var būt nozīmīga ietekme uz vidi grozītās direktīvas 2. panta 1. punkta izpratnē (attiecībā uz Direktīvu 85/337 skat. 1999. gada 21. septembra spriedumu lietā C-392/96 Komisija/Īrija, *Recueil*, I-5901. lpp., 76. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *Abraham* u.c., 27. punkts).

45 No lēmuma par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka visi projekti pamata lietā ietilpst kopējā projektā "Madrid calle 30". Iesniedzējtiesai jāizvērtē, vai tie izskatāmi kopā *inter alia* to ģeogrāfiskā tuvuma, līdzības un mijiedarbības dēļ.

46 Tādējādi uz trīs pirmajiem jautājumiem jāsniedz šāda atbilde: grozītā direktīva jāinterpretē tādējādi, ka tajā paredzēts pilsētas ceļu pārbūves un uzlabošanas projektu ietekmes uz vidi novērtējums vai nu attiecībā uz šīs direktīvas I pielikuma 7. punkta b) vai c) apakšpunktā minētajiem projektiem, vai arī attiecībā uz šīs direktīvas II pielikuma 10. punkta e) apakšpunktā vai 13. punkta pirmajā ievilkumā minētajiem projektiem, kam to rakstura, apmēra vai atrašanās vietas dēļ un, ja nepieciešams, ņemot vērā to mijiedarbību ar citiem projektiem, var būt nozīmīga ietekme uz vidi.

Par ceturto jautājumu

47 Uzdodama ceturto jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai par projektiem pamata lietā veiktie pētījumi un sniegtie ziņojumi izpilda grozītajā direktīvā paredzēto ietekmes uz vidi novērtējuma prasību.

48 EKL 234. pantā paredzētajā procedūrā, kas pamatota ar nepārprotamu valsts tiesu un Tiesas funkciju sadali, ikviens lietas faktu vērtējums ir valsts tiesas kompetencē. Tiesa, ievērojot valsts tiesas norādītos faktus, var lemt tikai par Kopienu tiesību akta interpretāciju vai spēkā esamību (skat. *inter alia* 1998. gada 16. jūlija spriedumu lietā C-235/95 *Dumon* un *Froment*, *Recueil*, I-4531. lpp., 25. punkts, kā arī 2006. gada 28. septembra spriedumu lietā C-467/04 *Gasparini* u.c., Krājums, I-9199. lpp., 41. punkts).

49 Šajā jautājumā Tiesa aicināta izteikt viedokli par konkrētiem fundamentāliem pamata lietas faktiem, proti, noteikt, vai valsts iestāžu veiktā izmeklēšana, uzklausīšana un analīze attiecībā uz konkrētajiem projektiem ietver ietekmes uz vidi novērtējumu grozītās direktīvas izpratnē.

50 Tieši valsts tiesai jāveic šāda pārbaude, zinot, ka formāls novērtējums var tikt aizstāts ar līdzvērtīgiem pasākumiem, ja tie atbilst grozītās direktīvas 3. un 5.–10. pantā paredzētajām minimālajām prasībām.

51 Līdz ar to uz ceturto jautājumu atbilde nav jāsniedz.

Par tiesāšanās izdevumiem

52 Attiecībā uz pamata lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

Padomes 1985. gada 27. jūnija Direktīva 85/337/EEK par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu, kas grozīta ar Padomes 1997. gada 3. marta Direktīvu 97/11/EK, jāinterpretē tādējādi, ka tajā paredzēts pilsētas ceļu pārbūves un uzlabošanas projektu ietekmes uz vidi novērtējums vai nu attiecībā uz šīs direktīvas I pielikuma 7. punkta b) vai c) apakšpunktā minētajiem projektiem, vai arī attiecībā uz šīs direktīvas II pielikuma 10. punkta e) apakšpunktā vai 13. punkta pirmajā ievilkumā minētajiem projektiem, kam to rakstura, apmēra vai atrašanās vietas dēļ un, ja nepieciešams, ņemot vērā to mijiedarbību ar citiem projektiem, var būt nozīmīga ietekme uz vidi.

[Paraksti]